

**Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів освіти
7 класу у 2024-2025 навчальному році
з курсу «Фізика»**

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів історичної освіти у спеціальній школі для дітей з порушенням зору є формувальне, поточне та підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання з курсу «Фізика»

Формувальне оцінювання в фізиці має на меті відстеження прогресу учнів, виявлення їхніх потреб у навчанні та допомогу в досягненні навчальних цілей. Це забезпечує регулярний зворотний зв'язок і коригування навчального процесу. Ось як можна організувати формувальне оцінювання для фізики:

1. Мета і підходи:

- **Оцінка можливостей навчання:** Визначення наступних кроків для підтримки навчання учнів.
- **Динаміка викладання і навчання:** Оцінювання прогресу, а не акцентування на помилках або ранжуванні учнів.
- **Формулювання цілей і зворотний зв'язок:** Ясно визначити, чого учень досяг, як цього досяг і які кроки потрібно зробити для подальшого навчання.

2. Методи формувального оцінювання:

- **Спостереження:** Організація лабораторних і практичних занять, де учні можуть показати свої навички та розуміння фізичних концепцій.
- **Швидкі тести:** Використання автоматизованих платформ для тестування, таких як Quizlet, Kahoot, або короткі тести для перевірки розуміння фізичних явищ і законів.
- **Опитування:** Самоаналіз учнів для розвитку критичного мислення, виявлення їхнього розуміння тем і сприйняття фізичних явищ (опитувальники, шкали оцінювання).
- **Мікротексти:** Короткі письмові завдання, такі як опис експериментів, пояснення фізичних явищ або створення моделей, що дозволяють оцінити навички письма і розуміння фізики.

3. Документація і зворотний зв'язок:

- **Бланки формувального оцінювання:** Включають ключові компетентності, обсяг фізичних знань і навичок, критерії успіху, подальші кроки і коментарі вчителя.
- **Регулярність заповнення:** Вчитель регулярно заповнює бланки, щоб відстежувати прогрес і коригувати навчальний процес.

Поточне оцінювання

Поточне оцінювання у фізиці включає такі форми:

1. Усне оцінювання:

- Індивідуальні, парні, групові або фронтальні усні обговорення фізичних концепцій, вирішення задач і пояснення експериментальних результатів.

2. Письмове оцінювання:

- Оцінка письмових завдань, таких як розв'язання задач, лабораторні звіти, домашні роботи, тестові завдання, фізичні диктанти та проекти.
- 3. Дистанційне оцінювання:**
- Використання онлайн платформ для тестування, навчальних презентацій, дистанційних проектів і лабораторних робіт.

Організація оцінювання

1. Формулювання цілей:

- Вчитель визначає чіткі і зрозумілі цілі навчання відповідно до державних стандартів і навчальної програми з фізики.
- Ознайомлення учнів з критеріями оцінювання та засобами оцінювання, які використовуються для визначення рівня досягнень.

2. Зворотний зв'язок:

- Надання учням чіткого, доброзичливого і своєчасного зворотного зв'язку про їхні результати навчання.
- Зворотний зв'язок може бути у письмовій, усній або електронній формі.

3. Рефлексія і участь учнів:

- Створення умов для самоаналізу учнів і взаємооцінювання.
- Заохочення учнів до спостереження за своїми результатами і аналізу своїх досягнень.

4. Коригування освітнього процесу:

- Внесення змін до навчального плану і коригування методів викладання відповідно до результатів оцінювання та потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумкове оцінювання проводиться на етапах підсумків тем і семестрів. Метою підсумкового оцінювання є перевірка, наскільки добре учні досягли обов'язкових результатів навчання. Воно включає:

1. Підсумкові роботи за темами:

- Комплексні роботи для перевірки знань по конкретним темам, що охоплюють основні фізичні концепції та їх застосування.

2. Підсумкові семестрові роботи:

- Тести або проекти, що включають всі теми, вивчені протягом семестру, і дозволяють оцінити загальний рівень досягнень.

3. Аналіз результатів:

- Використання результатів підсумкового оцінювання для визначення наступних навчальних цілей, коригування планів і виявлення труднощів, що виникли в учнів.

Цей підхід забезпечує всебічну оцінку прогресу учнів, дозволяє коригувати освітній процес і підтримувати мотивацію учнів до навчання фізики.

Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель подано в **таблицях 1-2**. Підсумкові роботи забезпечують охоплення всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого теми впродовж певного періоду, і забезпечують об'єктивність оцінювання

Таблиця 1 – Підсумкові (за темами) комплексні діагностувальні роботи у 7 класі на 2024-2025 навчальний рік:

Клас/Вид підсумкової роботи	К-сть ПДКР I семестр	К-сть ПДКР II семестр
7 клас	3	3

Таблиця 2 – Підсумкові (семестрові) комплексні діагностувальні роботи у 7 класі на 2024-2025 навчальний рік:

Клас/Вид підсумкової роботи	К-сть ПДКР I семестр	К-сть ПДКР II семестр
7 клас	1	1

Навчання повинно мати практичну значущість, тобто набуті компетентності, за потреби, здобувачі освіти повинні бути здатними застосовувати відповідно до обставин, що виникли. А саме, уміти виконувати прості вимірювання, дотримуватися правил безпеки під час користування електричними, газовими, пневматичними пристроями тощо, правильно поводитися під час небезпечних природних явищ і техногенних аварій, уникати шкідливої дії електромагнітного та іншого випромінювання, надлишкового шуму тощо; розрізняти наукову та псевдонаукову або фейкову інформацію, що стосується природничо-технічних питань.

Результати навчання мають систематично контролюватися та оцінюватися. Оцінюванню, перш за все, мають підлягати результати навчання, зазначені в модельній навчальній програмі, а їх наявність, кількість та рівень доцільно визначати за видами навчальної діяльності.

Зважаючи на те, що видів навчальної діяльності загалом існує досить багато, а фізика як наука про природу об'єктивно зумовлює пріоритетність певних видів діяльності, окремо зазначимо ті, що є найбільш важливими, а їх результати можуть бути об'єктивно та алгоритмізовано оцінені, а саме:

– **розв'язування фізичних задач** є обов'язковою складовою вивчення фізики в закладах загальної середньої освіти. У вирішенні проблеми навчання фізики проблема навчання розв'язуванню фізичних задач займає окреме місце і є однією з найважливіших, найскладніших і найбагатогранніших. Навчитися розв'язувати задачі можна лише в процесі їх розв'язування. Відповідно, як правило, процеси вивчення теорії та розв'язування задач є тісно пов'язаними. Крім того, розв'язування (а також складання власних) задач різного типу слід розглядати як потужний метод розвитку інноваційної та критичної складової мислення, реалізації міжпредметних зв'язків та одну зі складових виконання наукових проєктів на фізичну тематику. Задачі з фізики можуть бути кількісними або якісними, розрахунковими, графічними або експериментальними, передбачати відповідь у формі числа або вербального пояснення, передбачати відкриту відповідь або мати форму тестових завдань тощо, водночас важливо дотримуватись балансу використання різних форм і типів фізичних задач.

– **підготовка проєктів.** Метод проєктів ефективно втілює діяльнісний принцип і забезпечує постійну й активну участь здобувачів освіти у навчально-пізнавальній і науково-пошуковій творчій діяльності. Відповідно метод проєктів є одним з ефективних засобів формування предметної і ключових компетентностей здобувачів освіти у процесі навчання фізики. Широкі можливості вибору тематики проєктів забезпечує різноманітність напрямів діяльності здобувачів освіти — від теоретичних розробок і обґрунтувань до

експериментальних досліджень та конструкторських рішень. Водночас проектна форма роботи передбачає переважно колективну працю над проблемою, що, з одного боку, сприяє формуванню вмінь та навичок роботи в групі, а з іншого — дозволяє підібрати для кожного виконавця проекту завдання відповідно до рівня його знань, інтересів, здібностей та можливостей.

Тематика навчальних проєктів з фізики, як правило, пропонується вчителем, водночас може ініціюватися та обиратися здобувачами освіти. Кількість годин, що відводиться на виконання навчальних проєктів, визначається вчителем. Кількість здобувачів освіти у групі, що працює над проєктом, визначається з урахуванням тематики, об'єму та складності роботи, а також бажання здобувачів освіти виконувати проєкт. Кількість проєктів, виконаних кожним здобувачем освіти, може бути довільною, але не меншою, ніж один за навчальний рік. Один здобувач освіти може виконувати різні проєкти особисто або у складі окремих груп. Під час формулювання тем проєктів доцільно враховувати їх актуальність, наявну матеріально-технічну базу, регіональні, географічні, кліматичні та інші особливості розташування закладу освіти та пізнавальні інтереси здобувачів освіти. Проєкти також можуть мати міжпредметну тематику і відображати міжпредметні зв'язки. У такому разі їх виконання може супроводжуватися і оцінюватися вчителями різних предметів. Захист таких проєктів може бути проведений у рамках шкільної наукової конференції.

Вивчення курсу фізики в закладах загальної середньої освіти має на меті, зокрема, ознайомлення здобувачів освіти з методами наукових досліджень, формування в них, на основі набутих теоретичних знань, умінь планувати, визначати адекватні методи і засоби досліджень і на практиці проводити фізичні дослідження (демонстрації, досліди, експерименти тощо), аналізувати, узагальнювати результати, робити висновки. У цьому сенсі здійснення експериментальної роботи може бути успішно поєднане із проектною діяльністю як її складова. Доцільність і цінність поєднання цих форм роботи,

з точки зору методики, полягає в тому, що разом вони сприяють використанню в навчанні міжпредметних зв'язків, більш ефективно стимулюють процес пізнання здобувачів освіти.

– **виконання фізичних експериментів.** Навчальний експеримент реалізується у формі демонстраційного та фронтального експерименту, робіт лабораторного практикуму, практичних робіт, дослідів та спостережень, які здобувачі освіти виконують удома самостійно. З огляду на стан забезпечення шкіл навчальним обладнанням, його кількість та якість, а також ураховуючи пізнавальні інтереси здобувачів освіти, програмою передбачена можливість проведення навчального експерименту переважно у формі фізичного практикуму, роботи якого можна виконати, використовуючи меншу кількість комплектів однотипного обладнання. Водночас тематику робіт фізичного практикуму технологічно простіше урізноманітнювати й диференціювати за рівнем складності відповідно до рівня підготовки окремих груп здобувачів освіти у класі. Така форма роботи забезпечує й більшу самостійність здобувачів освіти і більші можливості творчого підходу до виконання завдань.

Перелік навчальних демонстрацій має визначатися в конкретних навчальних програмах залежно від обставин, у яких здійснюється навчання, наявності обладнання, устаткування, можливостей навчального кабінету тощо. Тематику

та зміст окремих лабораторних і практичних робіт та робіт фізичного практикуму, кількість часу на їх виконання, тематику окремих експериментів, демонстрацій тощо учитель також може обирати самостійно та замінювати на рівноцінні з урахуванням рівня забезпечення навчального процесу навчальним обладнанням, рівня підготовки здобувачів освіти та місцевих особливостей побудови процесу навчання. Також учитель може доповнювати процес навчання виконанням короткотривалих експериментальних завдань тощо.

Головними методичними та змістовими вимогами до робіт, передбачених для домашнього виконання, мають бути їх безпечність та можливість виконання простим і доступним здобувачам освіти обладнанням, устаткуванням, матеріалами тощо. З метою заохочення учнівської технічної творчості можливою є постановка домашніх завдань, для виконання яких на добровільній основі можуть виготовлятися і використовуватися саморобні прилади, пристрої, інструменти тощо.

– **здійснення узагальнення та формулювання висновків.** Узагальнення матеріалу має здійснюватися з метою його систематизації, тобто визначення та усвідомлення здобувачами освіти системних зв'язків між окремими ланками знань, структуризації матеріалу, проведення аналогій, формулювання висновків тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання учнів 7 класу НУШ з «Фізика»

укладені на основі рекомендацій, зазначених в Наказі МОН від 02.08.2024 р. №1093 "Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання"

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Група результатів 1. Здійснює дослідження природи (виконання фізичних експериментів)		
I. Початковий	1	виконує частину простих завдань/дослідницьких дій за наданим зразком з допомогою вчителя <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	виконує прості завдання/дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	виконує завдання/дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі під час виконання дослідницьких дій <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
II. Середній	4	виконує завдання/дослідницькі дії за зразком з допомогою вчителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі під час виконання дослідницьких дій/завдань; пояснює окремі дослідницькі дії

		Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно
	5	виконує дослідницькі дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом; виконує завдання в групі відповідно до визначених обов'язків під час виконання дослідницьких дій/завдань Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.
	6	розуміє і пояснює дослідницькі дії; виконує репродуктивні види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом і висловлює припущення щодо їх розв'язання; виконує дослідницькі дії/спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків Виконує половину (50%) завдань правильно.
III. Достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, розв'язує їх відомим способом; співпрацює в групі, виконуючи дослідницькі завдання Виконує більшість завдань (55%) правильно.
	8	виконує окремі пошукові, дослідницькі та / або творчі дії; розв'язує проблемні ситуації відомими способами під керівництвом вчителя; активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій дослідницькій діяльності Виконує більшість завдань (60%) правильно.
	9	виконує пошукові дослідницькі та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації відомими способами; пропонує нові способи розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом учителя; активно співпрацює та допомагає іншим, виконуючи дослідницькі завдання Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.
IV. Високий	10	ставить запитання, установлює логічні зв'язки між досліджуваними об'єктами, явищами, процесами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних дослідницьких/проблемних ситуаціях; пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.

	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; аналізує власні навчальні дії самостійно або в групі; конструктивно взаємодіє в групі під час дослідницької діяльності: висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки Виконує майже всі (90%) завдань правильно.
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; аналізує й оцінює власні дослідницькі дії; ініціює, планує та організує співпрацю в групі для виконання дослідницьких / творчих завдань Виконує всі (100%) завдань правильно.
Група результатів 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію (підготовка проєктів)		
I. Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя / інших осіб Жодне завдання не виконано правильно.
	2	відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел Виконує третину (30%) завдань правильно.
II. Середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно
	5	застосовує частково інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому / прочитаному відповіді на прості запитання Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.
	6	здійснює пошук інформації в запропонованих джерелах; застосовує інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань Виконує половину (50%) завдань правильно.
III. Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і розв'язання проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб;

		перетворює один вид інформації в інший за зразком Виконує більшість завдань (55%) правильно.
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб; перетворює інформацію одного виду в інший Виконує більшість завдань (60%) правильно.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; добирає спосіб унаочнення інформації Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.
IV. Високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями під керівництвом учителя Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.
	11	знаходить інформацію й аналізує її; узагальнює інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями Виконує майже всі (90%) завдань правильно.
	12	порівнює, зіставляє та оцінює інформацію, отриману з різних самостійно вибраних джерел; оцінює надійність джерел інформації Виконує всі (100%) завдань правильно.
Група результатів 3. Усвідомлює закономірності природи (розв'язування фізичних задач)		
I. Початковий	1	намагається відповідати на прості запитання Жодне завдання не виконано правильно.
	2	намагається знаходити у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; намагається виконувати прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; слухає інших, комунікує за потреби Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.
	3	знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання; виконує окремі завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; намагається висловлювати свої думки Виконує третину (30%) завдань правильно.
II. Середній	4	розуміє окремі поняття / терміни / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії за зразком з допомогою вчителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі

		Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно
	5	намагається пояснити основні поняття / явища / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом з допомогою вчителя; виконує свою частку групової роботи Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.
	6	розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії з допомогою вчителя, наводить прості приклади; виконує завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків Виконує половину (50%) завдань правильно.
III. Достатній	7	відповідає на окремі запитання, наводить типові приклади й аргументи на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно або в групі; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, висловлює припущення щодо їх розв'язання; налагоджує комунікацію, співпрацює в групі за погодженим планом, виконуючи навчальні завдання Виконує більшість завдань (55%) правильно.
	8	розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; відповідає на запитання, доповнює думку / відповіді однокласників; виконує окремі навчальні дії; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в групі; залучає інших до співпраці в межах запропонованої теми Виконує більшість завдань (60%) правильно.
	9	розпізнає проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомими способами під керівництвом учителя; добирає доречні приклади та аргументи щодо висловленої думки; виконує пошукові завдання; активно співпрацює з іншими, генерує ідеї під час виконання завдання Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.
IV. Високий	10	розпізнає проблемні ситуації; ставить запитання, установлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами;

	<p>застосовує здобуті знання й практичні вміння в типових навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі; долучається до розроблення критеріїв оцінювання власної діяльності, діяльності групи Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</p>
11	<p>висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її; оцінює різні аспекти проблеми; використовує наукові факти для формулювання власних суджень; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нетипових ситуаціях; конструктивно взаємодіє в групі для розв'язання спільних навчальних завдань; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії і дії групи Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</p>
12	<p>висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її, робить висновки; установлює закономірності, підтверджує їх прикладами; застосовує здобуті знання й практичні вміння для розв'язання проблемних ситуацій, усвідомлює ризики й прогнозує наслідки; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; організує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; толерує різні точки зору, опосередковує спілкування в групі. Виконує всі (100%) завдань правильно.</p>